

Series Capitulorum Practicarum Resolut.

mum.	60	diat sententiarum conformium, vel revisionis executionem.	211
VI. De his, qui pro jure exigendo possunt alios ad Curiam Regis vocare quoad primam causarum cognitionem.	64	XXVI. De recusatione iudicium, precipue eorum, qui assident Regiis pratoribus.	217
VII. De vidua privilegium habente trahendi, & vocandi eum ad Curiam Principis, quando eouti possit.	73	XXVII. De expensis, & earum condemnatione.	226
VIII. Clericus hæres laici an possit ad sæculare tribunal pro hæreditatis rebus, & iuribus vocari?	79	XXVIII. De his rebus, quæ in dotem dantur æstimatæ.	232
IX. De causarum avocatione, & earum retentione, quæ ad Curiam quandoque fit.	85	XXIX. De creditore privilegium habente, an possit avocare pecuniam alii solutam, & ab eo consumptam.	244
X. De mandatis regis ad executionem literarum, quæ requisitorie dicuntur.	96	XXX. De remissione mercedis colono faciendæ propter sterilitatem.	249
XI. De eisdem literis, præsertim quoad criminum punitionem.	105	XXXI. De jurisdictione sæculari in clericos primæ tonsuræ.	255
XII. De petitione hæreditatis.	115	XXXII. Rursus de eadem jurisdictione in eos clericos non conjugatos.	263
XIII. De tertiis oppositoribus, & qui pro suo interesse compareant.	121	XXXIII. De jurisdictione laica quoad clericos.	269
XIV. De eisdem oppositoribus.	130	XXXIV. Forum sæculare an possit à laicis declinari quoad delictorum punitionem?	276
XV. De appellante à sententia inter alios lata.	134	XXXV. De negotiis, ac rebus ecclesiasticis, quæ solent apud regia prætoria examinari.	279
XVI. De tertio impediente executionem sententiæ latæ inter alios.	144	XXXVI. De iure patronatus laicorum, & quantum differat ab Ecclesiastico quoad derogationem.	285
XVII. De interdicto <i>Interim</i> vocato.	149	XXXVII. De pascuis, & jure pascendi.	297
XVIII. De testibus aliqua notabilia ad praxim.	155	XXXVIII. Quo ordine admittantur agnati, & vocati ad successionem majoratus, vel fideicommissi familie relicti.	305
XIX. De instrumentorum fide.	161	XXXIX. Jus implendæ conditionis an ex contractibus ad hæredes transmittatur.	318
XX. De publico instrumenti solemnitate, & autoritate.	172	XL. De usu jurisdictionis, quæ pluribus in eandem urbem, aut oppidum competit.	328
XXI. De fide instrumentorum, quæ exempla dicuntur.	178		
XXII. De fide, & autoritate privatarum scripturarum.	185		
XXIII. Novata appellatione pendente qualiter revocentur.	194		
XXIV. De attentatorum revocatione iterum.	205		
XXV. Nullitatis objectio quando impeditur.	205		

Summa Privilegii Regis Christianissimi.

UDOVICUS XIV. Dei gratia Galliarum, & Navarra Rex Christianissimus, singulari Privilegio sanxit, ne quis per universos Regnorum suorum fines, intra decem annos à die finitæ impressionis computandos imprimat, seu typis excudendum curet, & venalem habeat librum inscriptum *D. D. Covarruvias Enucleatus & auctus Practicis in Questionibus per D. D. Didacum Ybañez de Faria, &c.* præter PETRUM BORDE, Bibliopolam Lugdunensem, aut illos quibus ipsemet concesserit: Prohibuit insuper eadem auctoritate Regia omnibus suis subditis eisdem libros extra Regni sui limites imprimendos curare, vel quempiam ubicumque fuerit, ad in agendum impellere ac instigare, sine consensu dicti PETRI BORDE. Idque omne sub confiscatione librorum, aliisque pœnis contra delinquentes expressis, uti latius patet in literis datis Parisiis die 20. Febr. 1688.

Ex mandato Regis,

Signatum

LEPETIT.

Hæc editio desinit excudi die 14. Aprilis 1688.

D. DIDACI

D. D. DIDACUS COVARRUVIAS, SEGOBIENSIS EPISCOPUS, ENUCLEATUS, ET AUCTUS PRACTICIS IN QUÆSTIONIBUS, PER D. DIDACUM YBAÑEZ A FARIA, J. C. GADITANUM.

Addita ad Caput I. Practicarum
Questionum.

SUMMARIUM.

- 1 Romani quando Hispaniam, & qua occasione ingressi: expellunt Carthaginenses, ac Imperio totam subiciunt.
- 2 Gothi, Alani, Vandali, ac Suevoi ubi suas originarias sedes habuerint, & quando Italiam, Galliam, atque Hispaniam adierint, & num. 3.
- 4 Radagaisus Ostrogothorum Rex per Romanorum exercitum devictus, ac interfectus.
- 5 Alarico Hispanias concedit Honorius: ille Romanis expugnat.
- 6 Regum Gothorum Hispanie catalogus ab Arhualpho ad Rodericum, usque ad n. 41.
- 42 Gothorum imperium in Hispania quando constitit.
- 43 Regum Hispania series à Pelagio ad Catholicum Ferdinandum V. quas uxores duxerint, quot liberos procreaverint, quando Regno potiti sunt, & qua memoratu digna intra Hispanias patuerint, usque ad n. 88.
- 89 De Castella excellentiis, & anti-D. de Faria Covar, Enucl.

quis limitibus, ac de urbe Castellone, & num. seqq.

- 92 Temporalis jurisdictionis, & penes quem existat jure natura, & n. 93.
- 94 Respublica an per plures, vel per unicum Principem debeat, & oporteat gubernari? & num. 97. & 104.
- 95 Homo præ cunctis animalibus societatem appetit, & quare, & n. 96.
- 98 Suprema temporalis potestas quomodo per Principem legitime queratur, & num. seqq. & n. 122.
- 101 Saul utrum à Deo immediate supremam accepit potestatem? & num. seqq.
- 105 Populus non liber valet sibi Magistratum constituere, si Princeps eum præponere negligat.
- 106 Nec Princeps, nec Respublica libera potest subditum à sua suprema eximere.
- 107 An Sede Apostolica vacante, suprema spiritualis potestas in Ecclesia residat?
- 108 Populus Romanus quando libertate potitus, & quando Regibus subiectus.
- 109 Populus Romanus quomodo in Imperatorem supremam transfulerit potestatem, & num. 111.

- 110 Non licet Reipublice ob ineptitudinem, aut tyrannicum gubernandi stylum, legitimum eicere Principem.
- 113 Populus Romanus num potuerit leges condere sub Romulo, ac successoribus Regibus?
- 114 De divisione Populi Romani per Reges facta, & de tribubus, atque comitiis, & num. 115.
- 116 De lege regia, & de Augusto Casare notantur aliqua, & num. seqq.
- 123 Electio Imperatoris per quos Principes fiat, & quando eis eligendi facultas concessa.
- 124 Consules Romani qua forma creabantur.
- 125 Principatus, supremaque politica potestas à quo ceperit.
- 126 Reges Hispanie quo jure ante, & post Pelagium succedant, & n. 135. & 136.
- 127 Qualis modus succedendi in regno magis populis expedit.
- 128 De triplici regiminis publici differentia.
- 129 Monarchiam quis primus post diluuium instituerit, & quo tempore.
- 130 De Monarchia Aegyptiorum, ac cognomine Regum.
- 131 Suprema potestas temporalis an à Deo Regibus immediate collata, & num. seqq.
- 137 Principatus quoties jure sanguinis defertur, divisionem non admittit.
- 238 Filius primogenitus ante regnum obitum presertur minori post dignitatem procreato.
- 139 Primogenitus Regis si incapacitate laboret, quid faciendum.
- 140 Quid si duo simul nascantur, & lateat quis prior.
- 141 De exclusione faminarum à regni successione.
- 142 De lege Salica.
- 143 Suprema, & absoluta potestas, & jurisdictionio penes Reges Hispania residet.
Princeps tenetur ad observationem conditionum, quibus supremam potestatem accepit, ibid.
- 144 Rex potest cogere mentes jurisdictione intra ditionem, ut titulum exhibeant.
- 145 Utrum possit cognoscere in prima instantia de causis emergentibus in territorio dominorum inferiorum?
- 146 Jurisdictionio etiam cum mero & mixto imperio in Hispania privilegio, aut prescriptione per vassallos queritur.
- 147 Quid de regalibus.
- 148 Quæ ad eam prescriptionem desiderentur, & num. 149.
- 150 Causa de regia jurisdictione etiam contra Ecclesiasticos ad Magistratus Saculares deferuntur.
- 151 Nullus inferior acquirere talem potest jurisdictionem, ut ad regem per querelam recurrere non liceat.
- 152 Rex qua vassallis ex jurisdictione possit concedere.
- 153 Rege concedente castrum inferiori, qualis censetur ei collata jurisdictionio, per plures casus explanatur, & num. seqq.
- 155 De Dominis inferioribus castrum alienantibus.
- 163 Concesso per Principem oppido cum jurisdictione, an illa extendatur ad adjacentem mare?
- 164 Rex conferens jurisdictionem Magistratui, an videatur merum, & mixtum imperium ei tribuere? Et quid è contra, num. 165.
- 166 Domino inferiore oppidum absolute alienante, an censetur translata jurisdictionio?
- 167 Concessa per Principem jurisdictione, an facultas cognoscendi de causis appellationis tribuatur intellegatur?

CAPUT I.

Sub num. 1. ibi: Romanis olim Hispanias obtinentibus.

ANNO ab Urbe condita 524. jam primo Punico bello pacato, dum Carthaginenses Hispanias debellandis pro viribus incumbebant, Populi Romani Senatus alio quaesito pretextu Legatos ad Masilienses destinavit, ut per eos (inter quos, & Hispanos frequens exercebatur commercium) cum Hispania civitatibus foedus, & societatem contraheret, quod cum Emporis, Danio, ac Sagunto initum, Marian. de reb. Hispan. lib. 2. cap. 5. 8. Deinceps ad annos 534. Pœnorum exercitus, Annibale Duce, Saguntum expugnaturus circumdedit. Cives intuitu stabilitæ societatis pro supplicis ad tutamen Populi Romani confugiunt, sed frustra; etenim Senatus, prætermissa auxilium legionum

ope binos Oratores designavit hortaturos Annibalem ut obsidionem solveret: quibus ille aditum ad se conveniendum inficiatus, urbem ad deditonem acriter constringebat, quæ licet octo mensibus viriliter propugnata, tandem hostili ferocia vi succubuit. At sex clapsis annis, per Scipionem erepta in potestatem superstitum Saguntinorum rediit. Marian. lib. 2. cap. 16. Garibay lib. 5. cap. 19. Illa Sagunti clades dirum edidit bellum in Punicis secundum, cujus expeditioni in Hispaniis Cneius Scipio, Africani pater, cum Consulari autoritate præficatur, qui cum exercitu transfretans, optatis appulit oris Emporiarum anno ab Urbe condita 535. ex quo ad 549. cruentur utrimque dimicatum, ac tandem Pœni ab Hispaniis reflire compulsi, se ad proprios lares recepere. Extero hoste pulso, internum bellum exarsit, quod circiter bis centum annorum protelatum Julius Cæsar extinxit, cujus operâ Cantabrorum constantia, jam cæteris provinciis subjugatis, juri ac ditioni Reipublicæ Romanæ subiacuit anno ab Urbe condita 727. de quibus Mariana lib. 2. ex cap. 9. & lib. 3. cap. 25. Salian. Annal. Ecclesiast. anno ab Urb. cond. 533. cum seqq. & ann. 727. 728. Joan. Gerund. Episcop. Paralipom. Hisp. lib. 4. ad fin. Joan. Vataus Chronic. Hisp. cap. 12. Theat. vit. hum. lit. B. pag. 122. vers. Cantabri, & lit. F. pag. 61. Alfonf. Carthagen. anacephalæsis Reg. Hispan. cap. 4. Torniel. Annal. ann. 3836. Luc. Marin. de reb. Hispan. lib. 6.

Ibi: Gothi qui à Septentrione.

In Septentrionalibus plagis peninsula nobilissima describitur Scandia, seu Scandinavia, quondam Basilia, quæ præter alias plures provincias Gothiam complectitur. Plin. lib. 4. cap. 13. Abrah. Orel. in Theaur. Geographic. verb. Basilia, Saabed. Coron. Goth. cap. 1. cujus incolæ Gothi, qui à Japheto filio Noë originem ducere feruntur, inter se ita fecerantur, ut qui Orientem versùs, Ostrogothi; qui ad Occidentem degerent Uvisigothi dicerentur: illorum namque idiomate oster, quæ Sol exoritur; Uvæster, quæ occidit, significatur. Joan. Magn. Gothor. hist. lib. 3. cap. 21. Marian. lib. 5. cap. 1. Castill. de Regib. Goth. lib. 1. disc. 2. Theat. vitæ human. lit. M. pag. 68. & 71. Roder. Tolet. de reb. Hisp. D. de Faria Covar. Enuel.

pan. lib. 1. cap. 7. 8. De Gothis plura Joannes de reb. Goth. Joan. Magn. sup. Roderic. Toletan. lib. 1. à cap. 7. Marian. lib. 4. cap. 16. & alibi Saabed. Coron. Goth. ex princip. B. Ifidor. Chron. Goth. Spondan. in Epitom. Baron. anno 370. & 376. cum seqq. Roderic. Sanc. Hist. Hispan. lib. 1. cap. 9. Castill. de Regib. Goth. Theat. vit. hum. lit. M. pag. 68. & 71.

Ibi: Cum Uvandali, Alani, & Suevi.

Hi & alii barbari simul in Imperium 3 erupere anno Christi 407. Baron. Annal. eod. ann. & ibi Spondan. n. 2. Omnes à Septentrione prodierunt: juxta paludem Mæotidem, & Tanaim Uvandali atque Alani incoluisse creduntur, Suevi prope Albim. Procop. lib. 1. de bell. Uvandalor. Abrah. Orel. in Theaur. verb. Alani, Lucan. lib. 2.

Fundat ab extremo flavos Aquilone Suevos. Albi, &c.

Barbaricæ invasionis Author laudatur Stilico, eximius Honorii Dux à Uvandalia oriundus. Hic cum in votis perfidus haberet filium Eucherium, eiccto Imperatore, ad apicem Majestatis evehere (quod inter varios eventus belli, cum esset primarius militiae Præfectus, possibile arbitrabatur,) eos hostes in Imperium accersivit, simulque Gothos laceffit, subtrahens stipendiis, quæ à Romana Republica militia intuitu merebant. Barbari itaque, devastatis provinciis, in quibus iter faciebant, in Galliis quinquennium resederunt: at praviso Gothorum incurfu, quibus impares se ad obistendum dignoscebant, Pyrenæis superatis, anno Christi 412. Hispanias penetrarunt, dominante scilicet Uvandalis Gunderico, Alani Atace, Suevis Hermenerico, de quibus Marian. lib. 5. cap. 12. Paul. Oros. lib. 7. cap. 38. 40. Joan. Magn. lib. 15. cap. 13. Ant. Sabellic. enncad. 7. lib. 9. B. Ifidor. Uvandalor. hist. Roder. Tolet. lib. 1. ex cap. 9. Saabed. cap. 1. Castill. sup. disc. 10. Roder. Sanc. part. 1. cap. 7. & 10. Salian. sup. anno 407. n. 2. & anno 409. num. 7.

Ibi: Honorius Imperator, Gothibus, eorum Rege Radagaifo.

Ad annos 382. Gothorum diademate potiebantur Alaricus ac Radagaifo. hic

hic Ostrogothis, ille Uvisigothis imperabat, Italiam infestantes propter stipendia Stiliconis versutiâ non exhibita: & quoniam præ multitudine res militaris commodè expediri nequibat, placuit ut bipartito exercitu bellum gereatur. Silico Romanarum legionum moderator, ut agnovit Ostrogothos à fociis segregari, illos propè Florentiam in Fœsulanis montibus limite, cingit, ita ut ad deditionem compulerit, Kadagaisus dum se fugæ committere sagagit, percussus occubuit. Marian. lib. 4. cap. ult. Paul. Orof. d. lib. 7. cap. 37. Joan. Vascus anno 407. in Chron. Luc. Marin. d. lib. 6. Saabed. cap. 1. Spondan. sup. anno 406. n. 1. Castill. disc. 8.

Ibi: *Ejusdem gentis Principi Alarico.*

5 Alaricus ex Bathorum egregia stirpe Athanarico Regi, elapso interregno, successus anno 382. post Ostrogothorum stragem hostilitate quiescente, cum ab Honorio Italiam ad incolendum posceret, Gallias, ac Hispanias impetravit, quam largitatem iurejurando Imperator roborasse traditur. Cum autem Alaricus cum copiis ad permissas sedes pergeret, cis Alpes castrametatus, Saul genere Judæus, à Stilicone cum cohortibus missus, in Gothos adoriens extempore inermes plures enecuit; agebantur enim Paschalia solemnia, ideo cum hoste congredi nefas apud ipsos putabatur: ut abjecto scrupulo, Alarico hortante, ad pugnam viriliter profiliunt, ipsoque perempto Saule, aggressores revertuntur in fugam. Hinc Rex fracta fidei vindicem retroducit exercitum, Romæque obsidionem instituit, quam tandem ingressus, militi deformandam flammis ac ferro per triiduum permisit. Hoc Urbis exitum evenit ad annos 410. die prima Aprilis, seu prout aliis placet, secunda, vel vigesimaquarta Augusti. Quibus patris, Alaricus Siciliam atque Africam subjugaturus classe deferebatur, cum subortâ procellâ impellente Consentiam applicuit, ubi extemporalis fato novissimum clausit diem anno 411. octo super decem Regio munere functus, Gothi cadaver insignis regalibus indutum monumento magnifico tradiderunt, quod in alveo annis Basentii apertimè condiderant. De quibus Jonard. cap. 30. Vascus sup. anno 412. Marian.

lib. 4. cap. fin. & lib. 5. cap. 1. ad fin. Carol. Sigon. de Imper. Occident. cap. 10. 11. Taraph. de Regib. Hispan. ann. 412. Baron. Annal. ann. 409. cum seqq. & ibi Spondan. in Epitom. Saabed. d. cap. 1. Castill. sup. disc. 9. Joan. Magn. lib. 15. cap. 12.

Ibi: *Athaulphus Gothorum Rex.*

Expleto Regis funere Gothi Athaulphum defuncti consanguineum ei substituit, qui Galliam Placidiam Romæ captam, Honorii sororem sibi nuptiali vinculo copulavit. Unde affinitate intercedente convenit, ut Galliis & Hispaniis Athaulpho concessis, ab Italia prorsus recederet. Sic gens Gothica ad annos 412. per Alpes Galliam penetravit, ac anno 414. Hispaniam adivit, an ultrò, vel invitò, quæstionis est. Quibusdam placet, Athaulphum Patricii Romani precibus exoratum, miserum Hispanorum, qui à Barbaris dirè vexabantur, migrasse: aliis enarrantibus, à Constantio Honorii duce ad Hispaniam abire compulsam. Ille Barcinone solum sibi constituit, & cum moliretur Imperatoris amicitia restitui, quod Gothis admodum odiosum, vulneribus affectus in fata concessit anno 415. sex scepro potius, paternique infortunii consortes sex filii Regis ex priore conjugè similiter periere. Athaulphus inter Reges Gothos Hispaniæ primus recensetur communiter, quanquam nonnulli Alaricum præponant. Extat Barcinone epitaphium à Flavio Dextro editum, qui cecinit ita.

Bellipotens valida natus de gente Gothorum,

Hic cum sex natis Rex Athaulphus jacet.

Ausus es Hispanias primus descendere in oras,

Quem comitabantur millia multa virum.

Gens tua nunc natos, & te invidiosa peremit,

Quæ post amplexa est Barcinona magna gemens.

Hæc hausimus ex Baron. ann. 415. n. 1. Spond. in E. vit. ann. 414. num. 1. Marian. lib. 5. cap. 2. Jonard. de reb. Goth. cap. 31. Saabed. disc. cap. 2. Roder. Tolet. lib. 2. cap. 6. Sigon. sup. lib. 11. Paul. Orof. lib. 7. cap. 40. & 43. Cevall. de cognit. per viam viol. glof. 18. n. 13. Joan. Magn. sup. lib. 15. cap. 13. B. Isidor. Chron. Gothor. Moral. Chron. Hispan. lib. 11. Vasc. sup. ann. 417. Ibi:

Ibi: *Sigericus qui eidem successit.*

7 Sigericus Athaulpho consanguineo, cujus eadem ipse perpetrarat, communibus suffragiis successit: qui cum de pace cum Imperatore convenire sagageret, à suis de medio sublatus, tanti facinoris mercedem reportavit. De tempore ejus Principatus certi nihil statui potest. Quidam septennium, alii annum, alii paucos dies assignant: de quo Roderic. Tolet. lib. 2. cap. 7. Baron. Spondan. Marian. & Cevall. ubi proxime, Roderic. Sanc. part. 2. cap. 4. Ioan. Magn. sup. cap. 15. Ioan. Vascus anno 417. Saabed. cap. 3. Franc. Taraph. anno 440. Luc. Marin. lib. 6. cap. de Goth. advent. in Hispan.

Ibi: *Post hunc Vvalia Gothorum Rex.*

8 Vvalia illicò regimen Gothorum adeptus ad Africam debellandam classem instruxit, sed in Gaditano freto navigia cuncta naufragio perierunt. Deinde Honorius Constantio Duci eximio Placidiam Athaulphi viduam, quæ in Hispania detinebatur, spondiæ in conjugem, eundemque Imperii consortem decrevit: hic ut desponsatam eriperet, invasionem Hispaniis minabatur: quapropter Vvalia ex Gothorum consilio & Placidiam reddidit, & cum Honorio pepigit fœdus: ad hæc Silingos & Vandalos ingenti strage affectos exterminavit: ab Imperatore Vasconiam dono comparavit, denique Tolosæ obiit triennium apertimè dominatus: quæ ex instituto prosequuntur nuper laudati.

Ibi: *Rursum Theodoricus Rex.*

9 Proximus Vvalia Rex Theodoredus recensetur, illi cognatione devinctus qui, conventu violato, adversus Valentinianum Imperatorem bellipotens in Gallia hostilia patravit. At superveniente Atrilâ, Galliasque impetente, Theodoredus, ut periculo imminenti in occursum iret, suas cum Romanis ac Francis copias colligavit, quibus Hunnorum superbientem barbariem, Ducisque ferociam, etsi non devicerit, saltem deterruit in Catalaunis, seu Mauriciis campis, haud longè à Tolosâ: ibi commissio prælio, ex utroque

exercitu tercentum millia hominum cecidisse fertur, quorum perliquo ex Atrilâ militibus, qui receptui canere jubens, in castra se contulit, quæ muniri curavit. Theodoredus ipse inter pugnandum occubuit grandævus anno 451. regni 32. ætatis 65. Videantur Baron. ann. 451. ubi Spond. Saabed. cap. 5. Castill. in Chronic. Paul. Diacon. hist. miscellan. lib. 15. & cæteri supra laudati.

Ibi: *Turismundus successit.*

Subsequitur Theodoredi primogenitus, quem & gratissima parentis memoria, & propria facinora commendabant, cum in Catalauno conflictu Ducem strenuum ac validum militem egerit: quare primum in castris militari acclamatione, deinde Tolosæ communi consensu, publicoque plausu sublevatur ad regiminis apicem, qui cum Hunnis iterato congressu ex Atrilâ victoriam reportavit, Alanos, eorumque Regem Sanguibanum similiter devicit, Romanas legiones, Præfecto Comite Actio, in Gallia profugavit, quibus absolutis Tolosam rediit, instauratoque cum Valentiniano fœdere, otio vacare cepit, superciliosam majestatem ostentans, quo ita fratribus, cæterisque invidiosum se reddidit, ut illum agritudinis causâ decumbentem, de vena emisso sanguine, ex perosorum consilio Ascalenus peremerit ad annos 455. sui principatus tertio, B. Isidor. Chron. Gothor. Roder. Tolet. lib. 2. cap. 8. Marian. lib. 5. cap. 4. Ionard. de reb. Goth. cap. 40. Saabed. Coron. Goth. cap. 6. Sigon. de Imper. Occid. lib. 13. Greg. Turonensis Histor. Francor. lib. 2. cap. 7. Baron. Annal. ann. 451. ex n. 49. Petr. Mex. de vit. Imper. in Valentin. Roder. Sanc. hist. Hisp. part. 2. cap. 7. Ioan. Vascus ann. 456. Alfons. Carthag. anacephal. of. Reg. Hispan. cap. 14. Luc. Marin. de reb. Hisp. lib. 6.

Ibi: *Theodoricus permissu Imperatoris.*

Sextò Theodoricus accedit, Turismundi frater, ac inter cæteros natu major, cujus cædis particeps, seu author creditur. Hic cum Valentiniano pacis inter fœdera convenit, ut Hispaniarum debellationem sibi permitteret. Idem Rex Suevos, eorumque Principem Recciarium Galleciæ ac Lusitaniae

nia dominantem, conferto praelio ad flumen Urbicum, quod inter Asturicam labitur & Legionem, prostravit. Ad hæc per Hispanias tripartito exercitu progressus, per se suosque Duces Beticam ditioni subiecit suæ, atque provincias alias devastatas dereliquit. Primus Gothorum solum in Hispania stabiluit: sic ad annum decimumtertium clavum regni prosperè tenuit, quo insidiis germani Eurici, universæ carnis viam ingredi compellitur ann. 467. quæ ultra jam congestos profequuntur Spondan. in *Epitom. Baron. ann. 456. n. 2. Ioan. Magn. hist. Goth. lib. 15. cap. 24. Franc. Taraph. de Reg. Hispan. ann. 473. Ado Viennens. Chron. ann. 456. Sidon. Apollin. lib. 1. epist. 27. qui de elogiis, forma & habitu Theodorici fusè describit.*

Ibi: Et qui eidem in Regno successerunt.

12 Euricus prædefuncto subrogatur, qui Gothorum leges literis mandari præcepit; antea enim quicquid moribus receptum erat, ut lex observari placuit. Nec in Martiali munere cuiquam posthabitus, Lusitaniam subegit, Pompeiopolim, Cæsaraugustam & Tarracanam expugnavit: Carthaginensis, Toletanaque Provincia sub Romanorum iugo existentes ipsi se dedere, quo illorum imperium, quod septingentis ferè annis in Hispaniis obtinuerunt, profus intercidit. Quibus confectis, ad Gallias cum copiis profectus militari gloria pariter emicuit, Hispanias & Gallias ex hac tempestate ab Imperio penitus exemptas testatur post alios Saabed. *Coron. Goth. cap. 8. Fertur diem obitus sui subditis prænuntiasse, ac in extremis agens natum Alaricum sibi substituendum exorasse. E vivis migravit anno 483. diademate potitus 17. B. Isidor. sup. Ioan. Magn. lib. 15. cap. 16. Marian. Roder. Toletan. & alii nuper citati.*

13 Alaricus ex genitoris voto à Proceribus exaltatus ad thronum, Theudicodam Theodorici Italia Regis filiam uxorem assumpsit: Theodosianum Codicem compilari curavit operâ Aviani Cancellarii, quem promulgari iussit tercia Februarii die, anno 506. Edidit constitutiones seu leges, ex quibus & aliis, quas successores Reges condidere, constat liber, qui vulgò, *Fuero*

Iuzgo, nuncupatur. Sub Alarico Hispani summa tranquillitate gaudebant, non ita Gallia; nam Clodoveus Francorum Rex bellum Gothis indixit, qui Alarico Duce cum hoste congressi, haud procul à Pictavia succubuerunt, ipseque Rex à Clodoveo hasta ex equo dejectus, gladio Franci militis periit anno 506. Principatus 23. *Card. Baron. ann. 484. & lib. 506. ubi Spondan. Ioan. Magn. lib. 16. cap. 1. Marian. sup. cap. 6. Roderic. Tolet. lib. 2. cap. 11. & alii ubi sup.*

Parentem subsequitur Gesaleycus, 14 quem etiam ex concubinario complexu quæsitum, Amalarico fratri legitime procreato suffragia præposuere ob teneram huius ætatem. Hoc ut agnovit Theodoricus avus maternus (ut præmisimus) posthabiti Principis, militem delegit in Gothos, ut nepoti usurpata successio redderetur: quod cum ad aures Gesaleyci fama detulisset, terrore suadente Barcinonem se contulit, inde in Africam transfretavit superpetas à Trasimundo Vandalorum Rege imperaturus, à quo benignè exceptus, ac regali affectus munificentiâ est, exhibita ingenti pecuniarum summa, quæ in Galliis auxillares copias conducebat, quibus paratis, per Pyrenæos Hispaniam ingreditur, ac duodecim miliaribus à Barcinone habito cum Gothis praelio succubuit, unde in Galliam sese recepit, ubi ægritudine correptus decessit anno 510. Sedit quadriennio, B. Isidor. *Chron. Roder. Tolet. lib. 2. cap. 11. Marian. lib. 5. cap. 7. Saabed. Coron. Goth. cap. 10. Garibay Hist. Hisp. lib. 8. cap. 13. Roder. Sanc. Hist. Hisp. part. 2. cap. 11. Ioan. Vaseus Chron. ann. 509. cum seqq. Alfonf. à Carthag. in anacephalosi Reg. Hisp. cap. 18. Illud oportet observare, quod omnes ferè Historiographi laudati afferunt Gesaleycum progenitum ab Eurico, non ab Alarico, ut opinatur Mariana.*

In hac Regum serie post Gesaleycum 15 quidam præfatum Theodoricum Alarici socerum recensent, opinati eundem Hispanias adivisse, Toletique uxorem duxisse præclaram ex pristinis Hispaniis. Verùm alii refragantur insipientes eum Theodorici adventum, qui nunquam nomine proprio imperavit, sed Amalarici nepotis velut tutor, regni administrationem suscepit, quam Theudi exercendam delegavit, Consulantur *Marian. lib. 5. cap. 7. Garib. lib. 8.*

lib. 8. cap. 14. Roder. Tolet. lib. 2. cap. 11. B. Isidorus Chron. Goth. Roder. Sanc. part. 2. cap. 12. & alii, quorum nuper fit mentio. Quicquid de regno Theodorici sit, illud constat, ab obitu Gesaleyci quindecim annos præterisse, cum Amalaricus habenas regiminis apprehendit, unde fit ut totidem Theodoricus, sive proprio, sive nepotis nomine Hispanis dixerit jura, ex Mariana supputatione.

16 Amalaricus jam ætate idoneus regii muneris pondus assumpsit, qui cum Childeberto, ac germanis Galliarum Regibus affinitatem contraxit, inito cum Clotilde eorum sorore conjugio. Verùm ille ut Arriana contaminatus labe, consortem morum splendore, veraque Fidei cultu conspicuam convitiis afficiebat assiduis, verberibus cruciabar, & plagis ad sanguinis usque extractionem, quæ constans Regina diu cum pertulisset, tandem savitia cogente, per literas fratribus renuntiavit, qui parato exercitu in Amalaricum profecti, ipsum fugæ se committere compulerunt: cumque nave delatus abiret, thesauri quem Barcinone reposuerat, recordatus, ut illum portaret rediit, sed à milite percussus interiit anno 531. Sedit quinquennium, à quo per se clavum regiminis exercuit. B. Isidor. *Baron. ann. 531. & ibi Spondan. Marian. lib. 5. cap. 7. Saabed. cap. 10. Ioan. Vaseus Chron. anno 530. Franc. Taraph. sup. anno 515. Garibay lib. 8. cap. 15. & alii ex præcatis.*

17 Theudis qui Theodorici iussu Hispaniis præfuerat, ad sceptrum jure proprietatis revocatur: formam Hispanam genere, ac fortunarum copia decoratam conjugem selegebat. Per Theudiselum Ducem eximium ex Francis victoriam insignem assequutus, Septem obsedit, quam expugnare non valuit. Post reditum ex Africa accidit, ut quidam se furiosum simulans, ensè Regem perfoderit, & ex vulnere animam exhalaverit anno 548. regno potitus decem & septem supra menses quinque. De quibus sæpe recens Historiographi fuit.

18 Theudiselus accedit duodecim Hispaniarum Rex Vvisigothus, qui illusa subditorum spe, nihil majestate dignum edidisse narratur; imò libidinis ardore bacchatus nullius pulchritudinis honestati pepercit: cumque Hispani noctu opparè epularerent, lu-

minibus extinctis, vulneribus inflatis occubuit anno 549. Regnavit decem & octo menses, dies terdecim. *Marian. Roder. Toletan. Saabedra, Ioan. Magn. & alii ubi sup.*

Agila diademate decoratur, sed infastè munus obivit. Athanagildus Dux à Rege desciscens, ad criminis fomentum à Justiniano Imperatore impetravit auxilium, fide præstita de dividendo inter eos Hispaniarum dominio: cujus expeditionis gratiã Liberius Romanæ militiæ Præfectus ex Gallia legiones conduxit, quibus fretus Athanagildus, ad Hispalem praelio commisso, exercitum Agile posttravit, qui profugus Emeritam petiit, ubi à primariis sui comitatus interfectus periit ad annos 554. Sedit quinquennium supra trimestrem. B. Isidor. *sup. Marian. cap. 9. Roder. Tolet. cap. 13. Ioan. Magn. cap. 6. Saabed. cap. 13. Garibay cap. 18. præter cæteros jam laudatos.*

Athanagildus Gothis Rex constitutus, continuo militaribus vacavit expeditionibus, ut Romanos quos asciverat, extirparet. Licet autem se Arrii sectatorem ostentaret, ne heretici, quibus dominabatur, deficerent, ex arcano veram fidem amplectebatur. Mortem oppetiit anno 567. suo munere functus annis 15. supra semestrem. Videantur nuperimè allegati, & Roderic. *Sanc. Hist. Hisp. part. 2. cap. 17. Ioan. Vaseus Chron. ann. 554. Taraph. de Reg. Hispan. anno 543. Alfonf. Carthag. in anacephalosi Reg. Hisp. cap. 24.*

Post Athanagildi obitum successit 21 quinque mensium interregnum, Optimatibus de futuri Principis electione inter se dissidentibus: sed tandem Liuva communi suffraganum placito sceptrum adeptus, secundo Principatus anno cum Leovigildo fratre ditionem partitur, cui Hispaniis cum Regia potestate dimissis, in Galliam recessit Gothicam, ubi tranquillam vitam duxit ad annum 572. quo illam cum morte commutavit. Sedit quinquennium. B. Isidor. *Roder. Tolet. lib. 2. cap. 14. Marian. lib. 5. cap. 11. Garibay lib. 8. cap. 20. Saabed. cap. 14. præter alios, quorum jam meminimus.*

Soluta regali societate, Leovigildus 22 absolutum Gothorum imperium in Hispaniis, & Galliis obtinuit, ac fastè utrobique Romanos, ac Francos profugavit: Corduba & aliis civitatibus expugnatis, Gallæcia Suevis ablatam

sua ditioni adjecit. Ut autem regia dignitas absque electionis discrimine successione jure posteritati sua deferretur, Hermenegildum & Richaredum, quos ex consorte Theodosia filia Severiani Carthaginensis Ducis procreaverat, Principatus socios designavit, singulas provincias cuique concedens. Ipse pacis, ac belli munus sedulus incumbens, Gorthorum monarchiam potentiam, & majestatem pariter insignivit. sedem Toleti collocavit, sceptri, diadematis, ac trabecae usum instituit. Verum cuncta praeclare gesta Arrianis erroribus, ac Catholicae Fidei odio denigravit. Fertur tamen, haeresi abjurata, Ecclesiae Romanae conciliatum, censum mortalitati exsolvisse Toleti anno 586, regni decimo octavo. Videantur jam saepe laudati.

23 Hermenegildus paterna largitate ad societatem Imperii accessit anno 577, biennio praeterito, Ingundem filiam Sigeberti Regis Lotharingiae conjugem duxit, maximè Catholicae additam Religioni, cujus precibus flexus, ac salutaribus B. Leandri Hispanensis Praesulis instructis documentis, Arianæ dogmata quibus ab infantia fuerat imbutus, abiecit. Hoc in causa fuit, ut Leovigildus in charissimum natum gereret favam tyrannidem usque ad interuentionem, quem cruentis carnificis manibus enecandum tradere non exhorruit. Triumphavit ille Hispani angustiiori coronam redimitus ad annos 586, nono sui Principatus, die decima quarta Aprilis, de quo ultra Historicos memoratos B. Greg. Magn. lib. 16. cap. 9. Baron. ann. 583. & 584. ubi Spondan.

24 Richaredus, extincta per utriusque consortis obitum dominandi societate, regni dominium in solidum obtinuit, quem praeter exitum Principis facinorosa, illud posteritati magis commendat, quod decimo mense à patris interitu fidei Arianæ haeresi, quæ ab incunabulis salubatur, exorsus apparuit, ut illum penitus extirpaverit, ex quo vera Fides stabilita ad nos usque in Hispaniis illibata persistit. Rex Badam priorem duxit uxorem, ex qua Liuvam suscepit successorem: posteriorem Clodovindam, sororem Childeberti Regis Lotharingiae, ex qua Suintila ac Geyla procreati. Richaredus ad instar Caesarum Flavii praenomen primus assumpsit, quod subsequentes Principes retinuerunt.

Decessit anno 601. Sedit solus 15. mense uno, diebus 10. B. Isidor. Chron. Gorb. Marian. lib. 5. cap. 14. & lib. 6. cap. 1. Saabed. Coron. Goth. cap. 15. Ioan. Magn. Gothor. Histor. lib. 16. cap. 10. Baron. Annal. ann. 585. & ibi Spondan. in Epit. Roder. Tolet. de reb. Hispan. lib. 2. cap. 15. Roder. Sanc. Hist. Hispan. part. 2. cap. 20. Ioan. Vassus Chron. Hispan. ab anno 585. Luc. Marin. de reb. Hispan. lib. 6. Garibay lib. 8. cap. 23.

Liuva Secundus patri subrogatus, aspectu decore, ac indolis suavitate suis acceptissimus, proditorio Vviterici gladio occubuit anno 603, aetatis 20. regni secundo, de quo jam laudati.

Vvitericus ex immani facinore solii commodum reportavit, bello praclarus, sed infastus in expeditionibus adversum Romanos, quanquam de illis insignem victoriam assequutus fuerit. Inter epulandum à Gothicis percussus perit ad annos 610. Septennium gubernii tenuit clavum, Consulatus eisdem Historiographos.

Gundemarus meritorum cumulo nixus thronum ascendit, hostes prospero Marte subegit. Obiit Toleti, nulla prole ex consorte Hilduana suscepta, anno 612. dignitate fructus menses 22. dies 13. quod prosequantur nuper recensimus. num. 24.

Ibi: *Donec Sisebutus Rex.*

Succedit in hac regali serie Sisebutus vigesimus secundus, qui animi egregiis dotibus floruisse praedicatur. Romanos in Hispania penè delevit: Judaeos, hortante Heraclio Imperatore, à sua ditione exulare decrevit, quos etiam minis ac suppliciis sacro mundari lavacro coegit: de quo duplex habetur constitutio in volumine vulgò *Fuero Juzgo*, vocitato. Migravit è vita Toleti ad annos 621. postquam Principatum gesserat 8. supra sex menses, & sedecim dies. Baron. ann. 619. ubi Spondan. Mich. Rit. de Reg. Hispan. lib. 1. Marian. lib. 6. cap. 3. & alii num. 24. recensit.

Richaredus II. patris loco subrogatus juvenis, lapsò trimestri praeventus naturali letho solium alii dereliquit, quem historici hand pauci praetermittere solent ob regni ipsius brevitate, cujus tamen meminere Ioan. Magn. cap. 17. Marian. d. cap. 3. in fin. Saabed. cap. 19. Roder. Tolet. lib. 2. cap. 17. ubi quod septem mensibus sedit. Castill. lib. 2.

lib. 2. disc. 9. Garibay lib. 8. cap. 29. Mich. Rit. d. lib. 1.

Ibi: *Di-vus tamen Isidorus.*

30 Flavius Suintila Richaredi Primi filius ad thronum tandem ascendit magis virtutum praestantia, quam sanguinis splendore. Hic Romanos ab Hispaniis, quibus supra sepringentos annos dominabantur, prorsus exterminavit. Anno Principatus quinto Rechimirum ex consorte Theodora susceptum in socium evexit. Sed immutatis moribus, suprema abusus potestate, invivum se populo reddidit. Unde Sisenandus vir facultibus, ac autoritate pollens Gorthorum copiis, & auxiliariis Francorum accessit, Suintilam, natumque socium à folio dejecit anno 631. quod ille decennio tenuerat. Baron. ubi nuper. Marian. cap. 4. Luc. Tudenf. Chron. mund. era 649. Castill. & ceteri jam laudati num. 24.

31 Rechimirus in Regibus Hispaniae recensetur, qui cum parente, ut praemissum est, quinquennio, ab anno scilicet 626. Imperii fuit potius, ac simul expulsus. Videantur Historici, de quibus sup. num. 24.

32 Flavius Sisenandus Suintilae suffectus, quartum Concilium Toleti studeat congregari, quo praeter alia excommunicationis sententia teneri Suintilam cum uxore, liberis ac fratre ob patrata scelera decretum: in quo etiam dicitur promulgatus codex, qui vulgò appellatur *Fuero Juzgo*. Obiit Rex in eadem civitate ad annos 636. quadrienium, quatuordecim demptis diebus, dominatus. Marian. cap. 5. Alfons. Vill. in comment. ad *Fuero Juzgo*, Saabed. cap. 19. & alii num. 24.

33 Flavius Chintila suffragiis Procerum subrogatus est anno 636. Nihil sub ejus Principatu memorandum habetur, nisi quod sub id tempus quintum, ac sextum Toletanum Concilium Antistites celebrarunt. Decessit anno 639. cum praefuisset Gothicis annos 3. menses 8. dies 9. Ioan. Magn. lib. 16. c. 18. Saabed. cap. 22. Roderic. Toletan. lib. 2. cap. 19. Castill. sup. & reliqui num. 24.

34 Flavius Tulgas illico ad fastigium Majestatis ascendit, qui brevi annorum cursu ingentem virtutum cumulum coacervavit: at celeriter tantum Principem languor impetstivus de medio sustulit Toleti anno 641. Regi-

D. de Faria Covar. Enuc.

mine functus traditur biennio supra menses quatuor. Marian. sup. cap. 8. Luc. Tudenf. era 680. & ceteri num. 24.

35 Flavius Chindasvintus militiae Praefectus, armis quibus praerat vacans, solium violenter nanciscitur ad annos 641. verum tam plausibili moderamine minus usurpatum exercuit, ut tyrannidis notam penitus aboleret. Ex consortio Reciberge Recesvintum procreavit, quem anno 648. Principatus participem constituit scepro functus annos sex, menses octo, dies viginti. Super-vixit triennium supra quadrimestre ac undecim dies, sed hoc tempus computatur in regno successoris; ipse enim praefenece ineptus illico pondus publicae administrationis nato socio cessit in solidum. Decessit Toleti anno 652. an naturaliter, vel virulenta infectione, quaestio est. B. Ildefons. in Chron. Mich. Rit. de Reg. Hispan. lib. 2. Ioan. Vassus in Chron. Hispan. anno 642. Garibay lib. 8. cap. 34. ac reliqui sup. num. 24. relati.

36 Flavius Recesvintus, qui ante & post parentis interitum seculum exhibuit Principem, praedecessorum leges, propriis pluribus editis, reformavit, quae volumine *del Fuero Juzgo* continentur. Vitam cum letho commutavit non procul à Vallisoletto, in vico Uvamba dicto, ad annos 672. Radiis majestatis splendidi à quo primum per societatem Imperium percepit annis 23. mensibus sex, dies undecim. Marian. lib. 6. cap. 8. Ioan. Magn. Goth. hist. lib. 16. cap. 21. Roder. Tolet. de reb. Hispan. lib. 2. cap. 22. Luc. Tudenf. era 686. Ioan. Vassus anno 672. Saabed. Coron. Goth. cap. 25. Garib. in comment. Histor. Hispan. lib. 8. cap. 36. Castill. de Reg. Gorb. lib. 2. disc. 9. Roder. Sanc. Hist. Hispan. part. 2. cap. 31. Alfons. à Carthag. in ana-cephal. Reg. Hispan. cap. 38. Franc. Taraph. de Reg. Hispan. anno 656. Luc. Marin. de reb. Hispan. lib. 6. cap. de Goth. advent.

37 Uvamba ex inclita Gorthorum stirpe (quicquid vulgò contra feratur) integritate morum pariter ac naturae decoramentis praeditus, ad pondus Regii muneris supportandum invitatur, quod ille renuens obire constringitur. Accidit cum Toleti coronationis solemniam (sicut moris erat) peragerentur, ut ex Regis capite vapor instar columnae sursum exhalatus apparuerit, ape super ipsum existentem. Nec sua spes suffragatores decepit, quoniam Uvamba ob praecleara facinora cum primis perfectus

B Prin

Princeps ab Historicis prædicatur. Toletum operibus publicis illustravit. At Ervigius Receptum Regis cognatus, amulatione, ac dominandi cupidine tentus, Uvambæ lethiferum potum studuit ministrari, quo hausto, extempore fatales passus angores animam exhaustasse putabatur, cum jam moribundus subscripsisset instrumento, quo Ervigio renunciasse regnum profitebatur: utque Regi, si forte sensibus restitueretur, nullus ad solium pateret regressus, præcepit Ervigius, ut festinè coma abscinderetur, & barba atque capilli instar Sacerdotis raderentur Uvambæ, qui & monachali veste indutus est; etenim Concilio Toletano sexto ad annos 637, sub Rege Chintila ita cavebatur: *Rege vero defuncto, nullus tyrannica presumptione regnum assumat, nullus sub religionis habitu deconsus, aut surpiter decalvatus, &c.* Sequenti die Uvamba in mentem usumque rationis reversus, majestatis culmen cum cœnobii secessu ultrò commutavit ad annos 680, regni positus annos 8, supra mensuram unum ac quatuordecim dies. Post spoliū superstes spirituali disciplinæ vacavit septennium & trimestre. Baron. *Annal. anno 637, ubi Spondan. in Epit. ac cæteri omnes nuper laudati.*

38 Uvambæ Flavius Ervigius substituitur nepos ex filia Chindavinthi, quæ nupsit Græco Comiti Ardesbasto. Rex plausiblem suscepti gubernaculi moderator apparuit, præsertim Catholicæ Religionis studiosus emicuit. Ex Luibigotona conjugæ Cixilonam suscepit, quam in uxorem tradidit Egicæ præclaro viro ex Uvambæ progenie, cumque pridè quam decederet Imperii consortem designavit. Præterea nonnullas antecessoris constitutiones, quæ tempestati illi acerbæ videbantur, abrogavit. Obiit anno 683. Præfuerat supremo muneri septennium supra dies viginquaque. Baron. *anno 687, cum Spondan. & aliis cumulatis sup. n. 36.*

39 Flavius Egicæ immediâtè adjicitur, qui cum tanta munificentia & dilectione devinctus odium, quod ex dejectione Uvambæ in Ervigium imberberat, comprimere non valuisse, Cixilonam repudio rejecit, quanquam illi filium Uvitzam edidisset. Magnates itidem, qui Ervigio ad sceptrum usurpandum fuerant adscripti coërcuit. Aliàs tamen inter selectos Principes non immeritò recenseretur. Sub eo ter Synodus

Toleti congregata constat, novissima ad annos 694, scilicet quæ decima septima Toletanarum catalogum claudit. Rex triennio ante obitum Uvitzæ societatis titulo majestatis nitorem communicavit, cui Galliciam, ut regeret, assignavit. Viam universæ carnis adivit ad annos 701, terdecim suo munere usus, Mar. Sicul. *de reb. Hisp. lib. 6. Marian. lib. 6. cap. 18. & alii quorum mentio fit sup. n. 36.*

Uvitzæ genitoris locum introivit: 40 hic sui Principatus primordiis optimi moderatoris specimen præbuit, deinde verò, moribus dignitate perveris, in profundum iniquitatis prolapsus plura in Religionem, Ecclesiasticam disciplinam, ac bonos mores effrenatè patravit, quibus & aliis immanitatis sceleribus execrabilis habebatur. Inter cætera Gothofredum Cordubæ Ducem oculorum privatione multavit. Unde enarrant aliqui, Rodericum illius filium, qui se fugæ commiserat, auxiliis undique comparatis, necè Uvitzæ servitiū in parentem admittam vindicasse. Alii asseverant & opinantur, Regem naturæ exigenti debium mortalitatis pependisse Toleti ad annos 711, regni decimum, duobus filiis ex eo successitibus, Eba & Sisebuto. Consultantur suo loco congesti *sup. n. 36.*

Ibi: *Post hæc Gothorum Principes.*

Trigesimus quintus, & ultimus Gothorum Rex in Hispaniis numeratur D. Rodericus, Ducis Gothofredi filius, & Chindavinthi Regis nepos, qui suffragiis delectus prævaluit adversus Uvitzæ sobolem, cui ex Optimatibus nonnulli patrocinari ad successiōnem conabantur. Fuit equidem ille Heros, quem natura animi & corporis dotibus singulariter insignivit: at clatus ad thronum in absolute potestatis abusum incidit. Uvitzæ liberos ita vexavit, ut ad Mauritaniam Tingitanam, quæ Gothi tunc temporis subacebar, confugerent. Ad hæc Toleti libidinis incendio superatus filiam Comitissæ Juliani, vi illata, flore virginittatis exiit. Parens vindictæ avidus Sarracenos Hispaniarum invitavit ad prædam, quas miranda debellarunt alacritate, quanvis Rex viribus totius ditionis in unum congestis ad centum millia hominum, incursum Barbarorum occurrens cum multitudinè innumera manus viriliter confē

confererit haud procul à Mundana Cæsariana, 11. Novembris die, anno 714. Tandem Christianis profligatis succubuit, & periisse putatur limphis submersus, quoniam ad ripam fluvii Lymia statim post prælium equum, arma, atque insignia regia fuisse reperta constat. Deinceps verò jam verè bis centum exactis annis, in quodam templo Visonii in Lusitania, visus est lapis cum hac inscriptione: *Hic jacet Rodericus ultimus Hispania Rex.* Consulatur Baron. *anno 713. Mar. Sicul. sup. lib. 6. Luitprand. Chron. ann. 711. & alii omnes quos memoravimus n. 36.*

42 Gothi Athaulpho Rege cœperunt Hispaniis dominari annos 415, sceptrumque retinuerunt tercentum annorum usque ad septingentesimum decimum quartum, de quo Sarraceni, illis superatis, Monarchiâ potiti sunt. Dominium Gothorum commune fuit Romanis, aliisque gentibus ad tempora usque Suinthilæ, qui omnes prorsus exterminavit: ejus obitus contigit anno 626. Marian. *lib. 5. cap. 1. & lib. 6. cap. 4.*

Ibi: *Præter Cantabros & Astures.*

43 Inter cæteros ex infaulta Christianorum strage Pelagius evasit Favila Ducis Cantabriæ filius, nepos ex filia Chiundavinti Regis, qui in Astures se consulit, quam regionem atque Cantabriam naturale locorum munimen à Sarracenorū jugo præservavit. Lapsò biennio, ad annos 716. Pelagius in valle Canicæ ab Asturibus Dux ac Rex Hispaniæ omnium suffragiis constituitur, qui miranda in hostes patravit facinora, Egionem, Austiricam, aliaque oppida libertati restituit. Ex uxore Gaudiosa suscepit Favilam successorem, & Ormisindam. Migravit ad Patriam anno 737. Principatus vigesimo primo. Marian. *lib. 7. cap. 1. cum seqq. Roderic. Sanc. Hist. Hisp. part. 3. cap. 1. Roder. Toletan. de reb. Hisp. lib. 4. cap. 1. cum aliis. Joan. Vaseus Chron. Hisp. ann. 716. Alfons. à Carthag. in anaccephal. Reg. Hisp. cap. 5. Franc. Taraph. de reg. Hisp. ann. 717. Luc. Marin. de reb. Hisp. lib. 7. Garibay comp. Hisp. lib. 8. cap. ult. & lib. 9. cap. 2. & 3. Castill. de reg. Gothor. lib. 3. disc. 1. & 2. Cevall. de cognit. per viam viol. gloss. 18. num. 14. anno 717. Guttier. pract. lib. 3. q. 13. à n. 20. qui alios refert. D. de Faria Covar. Enucl.*

D Favila jure successiōnis ac sanguinis parenti substituitur: Flolevam duxit conjugem, ex qua prolem nullam suscepit. Venatoriæ voluptati pinium vacabat, & hoc in causa fuit, ut dum ursum acriter infedaretur, ab eodem laceratus interiret ad annos 739, biennium diademate positus, de quo nuper recensent Historici.

45 Don Alfonsus, Catholicus cognominatus, filius D. Petri Ducis Cantabriæ, cui D. Pelagius filiam Ormisindam nupti concesserat; quapropter ille ultimo elogio cavet, ut deficiente D. Favila absque liberis, genero Principatus deferretur: quod Hispani libentissimè executioni mandarunt; nemo enim ita idoneus pro temporum calamitate supremo regimini putabatur, tum ob bellicam disciplinam, tum ob præstantiam animi & mentis ad pacis munia. Plures ex insignibus civitatibus ad Hispaniam ditionem redegit. Ex uxore Froylam, Bimaranum, Aurelium, & Usendam procreavit: ex concubina Mauregam. Deceffit anno 757, regni decimonono, ætatis septuagesimoquarto. Videantur laudati *n. 43.*

D. Froyla ut primogenitus parentis 46 chronum ascendit. Urbem Brigerium, vulgò *Oviedo*, condidit, quam Sede Episcopali decoravit. Sacerdotum tolerata connubia separari decrevit. Bimaranum fratrem ob conspirationis indicia peremit, cujus filium Veremundum adoptionis jure devinxit, ac Principatus successorem, propria sobole posthabita, designavit. Verumtamen Aurelius, illo interfecto, fratrem sanguinem vindicavit ad annos 768. Sedit Froyla annis undecim supra trimestre. Habuit in consortem Menipam, alias Momeranam, Eudonis Aquitanicæ Ducis filiam, quæ enixa est Alfonsum ac Semenam, ut videre licet apud laudatos *num. 43.*

47 Ad apicem Principatus proximè D. Aurelius pervenit, prætermisso Alfonsò Froylæ nato teneræ ætatis præteritu. Hic Rex turpissimum cum Mauris pactum iniit, ut centum puellarum ex nobilibus annuatim penderet in tributum. Cum liberis careret, Usendam, sive Adosindam forem matrimonio collocavit Siloni generis nitore, opibus & autoritate pollenti. Hunc sibi substitutum in tempus mortis constituit. Natura solvit debitum ad annos 774, regia positus dignitate annis decem, to-

tidemque mensibus. Ita narrant Historici, de quibus *num. 43.*

48 Juxta Aurelii Regis placitum Silo ad monarchicam sedem excipitur, qui sui regiminis primordiis sibi socium delegit præfatum Alphonsum Froyla filium, cujus humeris totum imperii pondus imposuit, ut vacaret orio: & ex tunc regni administrationem Alphonsum sustinuisse vetera monumenta testantur. Occubuit Silo ad annos 783, dominatus annis novem supra mensem, ac diem. Consultantur congesti *sup. n. 43.*

49 Cum autem Silonis obitu regale exingueretur consorcium, D. Alfonso supremæ regni jurisdictioni cessit consolidata: at Mauregatus ejus patruus, etsi vulgò quæsitus, agrè ferebat se nepoti ex fratre postpositum, adversus quem Hispanorum animos concire tentavit, sed frustra: quapropter ad Arabes transfugiens suppetias impetravit eo detestabili pacto, ut reportato victoriæ effectu, in singulos annos quinquaginta generosas virgines, ac totidem ex plebe persolveret. Sic hostiles acies in tyrannidis fomentum eduxit. Rex se viribus inparem ratus, in Cantabriam se recipit, unde Mauregatus desertum solum incruenter usurpavit, quod quinquennio supra semestre reinuit, etenim decessit anno 788. *Marian. lib. 7. cap. 7. & cæteri relati. num. 43.*

50 Proximus hac in serie Mauregato recensetur D. Veremundus, Diaconus idè dictus, quia juvenis illo sacro Ordine fuerat initiatus, de cujus genitore non liquet apud Historiographos. Quidam tradunt, à Bimarano Alfonso Catholici filio procreatum: alii à Fruela ejusdem Regis germano. Ex Nunilonis conjugio, alias Ursendæ Ramirum suscepit, ac Garfiam, quibus ejectum D. Alphonsum præponens, ad regni successione, inita societate, destinavit anno 791. sequenti vitam cum morte commutavit. Clavam tenuit regiminis triennio cum semestri, de quo adducti *num. 43.*

51 D. Alfonso secundus cognomine Castus, quòd ita paritati deservit, ut nec Berta conjugis justo complexu succubuerit, egregium quidem nullique secundum Principem egit. Infandum illum puellarum censum, devictis hostibus, præclare redemit. Fertur idem Ulyssiponem expugnasse. Sub illius tempora corporis B. Jacobi Hispanias inventione fausta ditavit. Ramirum ante-

cessoris primogenitum sibi subrogavit. Fato cessit ad annos 843. Imperio præfuit Hispano annis 52, mensibus quinque, diebus terdecim. Latè *Marian. lib. 7. cap. 6. cum seqq. & alii allegati num. 43.*

D. Ramirus in universum jus ditionis successit, à quo Sarracenorum Princeps turpe puellarum pensum per Legatos exigere intendit, quos ille magnanimus acriter repulit, unde formidabile bellum exaruit, tandemque omni ævo memorandum prælium confertum, vulgò de *Clavixo* nuncupatum, in quo B. Jacobus ducem agens in hostes visibiliter dimicavit, pattaque victoriæ ex tunc, anno scilicet 844. Hispani sub ejus patrocinio se constituere, ejusdemque nomen invocant pugnaturi, ac Ordinem Militarem simul institutum sub tutela ipsius Apostoli à Ramiro nonnulli tradunt, cui consors Paterna, alias Urraca, edidit Ordonium, & Garfiam. Obiit Rex ad annos 850. Septennium eximie suo muneri incubuit. *Marian. lib. 7. cap. 13. & reliqui sup. cumulati n. 43.*

D. Ordonius, ut primogenitus ultimi Regis, monarchiam adipiscitur, Princeps equidem cum primis egregius, quem regalibus decoramentis natura insignivit, quem morum benigna suavitas suis acceptissimum reddidit, quem uxoris Munia fecunditas felicem effecit; ex ea enim genuit Alphonsum, Veremundum, Nunium, Odoarium, atque Froylam. Animum egit ad annos 862. Sedit undecim, vel ut putant aliqui, septemdecim. *Marian. & alii sup. n. 43.*

D. Alfonso Tertius, Magnus non immeritò dictus, patri successit Compostellanam Basilicam sumptibus magnificis reformavit. Germanos rebelles luminum jacturâ damnavit. Ex Semena conjuge Garfiam & Ordonium procreaverat: illa in animum primogeniti induxit, ut adversus parentem rebellionem moliretur, quod opere compleri facile potuit, quia Rex populo offensus: qui licet tumultuantes compefcere conatus, tandem fortunæ cessit, ac filio solum intempestivè reliquit anno 910. sequenti decessit, scepero potius 48. *Marian. lib. 7. cap. 17. 19. præter laudatos omnes n. 43.*

D. Garfias, usurpata dignitate triennium supra mensem fruitus, absque liberis universæ carnis viam introivit ad

ad annos 913. *Marian. cap. 20. & alii n. 43. laudati.*

56 Don Ordonius Secundus germano subrogatus sedem regiam ex Brigetio in Legionem transtulit, quam publicis operibus munificè exornavit, ex quo Reges, qui antea Ovetenses vocabantur, Legionis dici ceperunt. In ejusdem novæ Curia Cathedrali per Antistitem solemniter fuit Rex diademate redimitus, quod illuc usque in usum non habebatur. Muniam Elviram sibi nuptiis conjunxit, ex qua in lucem prodierunt Sancius, Alphonfus, Ramirus, Garfias, & Semena. Secundò duxit Argentam, quam repudiò rejecit, cujus loco suscepit Sanciam, sive Santivam. Humanis est rebus sublatus ad annos 923, cum egregiè regno præfuisset novem supra dimidium. *Marian. lib. 7. cap. ult. & lib. 8. cap. 2. Roderic. Tolet. lib. 4. cap. 21. Roder. Sanc. part. 3. cap. 14. Joan. Vaseus in Chron. anno 890. Alphonf. à Carthag. in anacephaloxi, cap. 58. Franc. Taraph. de Reg. Hispan. ann. 889. Luc. Marin. de reb. Hisp. lib. 7. Garibay lib. 9. cap. 25. Castill. de Reg. Goth. lib. 3. disc. 6. Cevall. de cognit. per viam viol. gloss. 18. num. 15. & à num. 887.*

57 D. Froyla, sive Fruela Secundus, Crudelis dictus, filius Alfonso Magni, exclusis germani liberis, vi potius quam jure sceptrum arripuit. Sub hoc tempus Barduli, sive Castellani ob necem suorum Comitum ab Ordonio proximè paratam, & alia que iniquè patiebantur, se Legionensium Regum potestati omninò subtraxerunt, duobus præstantissimis viris, quos Judices appellarunt, gubernii supremi administrationem committentes. Rex ex Munia legitime procreavit Alphonsum, Ordonium, atque Ramirum: extra matrimonium Fruelam. Obiit ad annos 924. cum quatuordecim mensibus fuisset moderatus. *Marian. lib. 8. c. 3. & cæteri nuper laudati.*

58 D. Alfonso Quartus, Ordonii Regis primogenitus, usurpatam sedem assuetus, magis antecessori, quam parenti similis, tanto pondere, cui se agnovit ineptum, superatus, illud regni abdicatione in fratrem Ramirum post sexennium ac semestre transtulit ad annos 931, seque monachali discipline sub instituto B. Benedicti dicavit. Verum inconstanti animo, cum ad contemptum solum regredi moliretur, à Rege captus, luminum jacturam sustinuit, ac cœnobio reclusus ultimam clausit

diem, relicto Ordonio filio ex Vrraca nata D. Sancii Vasconia Regis. *Marian. sup. cap. 5. præter alios memoratos jam num. 56.*

D. Ramirus Secundus cessione fratris Rex institutus eximios prædecesores referebat. Ex Theresia præfati Regis Sancii filia suscepit Veremundum. Ordonium, Ramiram & Elviram. Post traditum nato Ordonio sceptrum è vis migravit anno 950, cum sedisset unum de viginti supra bimestre, dissetque viginquaque. *Marian. cap. 5. Carrill. disc. 7. 8. cum aliis, de quibus sup. num. 56.*

D. Ordonius Tertius superstitie, nec invito parente regimini cepit incumbere, optimi Principis speciem exhibens. Duxit in conjugem Vrracam filiam Comitis Castellæ Ferdinandi Gonsalvi, quam in patris odium, eo quòd aliis federatus bellum Legionensibus indixit, à se Rex separavit, alteramque nomine Elviram substituit, quæ ei Veremundam edidit. Fato cessit D. Ordonius ad annos 955. quinquennium regno potitus ultra menses septem. *Marian. cap. 6. & reliqui.*

D. Sancius, Crassus idè dictus, quia corporis mole ita gravabatur, ut cuique corporali exercitationi ineptus foret, primordiis sui principatus subditorum voluntates à se alienatas agnovit, haud paucis foventibus jus Ordonii filii D. Alfonso Monachi: quare ad annos 956. regni secundo, ad avunculum Regem Vasconia se recepit, ex quo adversarius totius ditionis, reluctante nemine, cepit dominari, & cum Vrraca per D. Ordonium Tertium rejecta nuptias inivit. D. Sancius verò Cordubam profectus, ut per Mauros medicos à nimia exoneraretur pinguedine, inde nedum corporis levamen, sed etiam suppetias adversus tyrannidem reportavit, cujus adventus præfatus D. Ordonius, propugnationis studio prætermisso, fuga sibi consultit pergens ad socrum Castellæ Comitem, à quo contemptus, conjugue orbatus, ad Mauros transfugit, apud quos abjectam duxit vitam, & obiit. Planè D. Sancius statim ac adversarius recessit, libenter exceptus ad solum rediit. Sub hujus principatu, ad annos scilicet 965. Castellæ à Legionis Regibus, quibus jure feudi suberat, immunitatem omnimodam comparavit ex cessione D. Sancii pro immensa pecunia summa, quam Comiti Ferdinando Gonsalvi

salvo exfolvere tenebatur, Rex ex con-
forte Theresia Ramirus habuit, Comes
quidam Gonçalvus nomine, ex Palati-
nis, pomum lechiferè confectum Regi
ministravit, quo sumpto mors ejus est
triduo lapsò subsequuta anno 967. Sedit
duodecim. Marian. *lib. 8. cap. 7.* Garibay
lib. 9. cap. 33. & reliqui, de quibus *sup.*
num. 56.

62 D. Ramirus Tertius patri quinquen-
nis successit, Galleci ab illo defecere,
Duce D. Veremundo filio D. Ordonii
Tertii, ac Regis fratre patruæ, quem
sibi Principem constituerunt, Sedem-
que Regalem Compostellæ pararunt,
nec eos unquam Rex subigere valuit.
Hic Vrracæ duxit, prolem reliquit
nullam, decessit ad annos 982. regni de-
cimo quinto. Marian. *lib. 8. cap. 8.* Cas-
til. *de Reg. Goth. lib. 3. disc. 10.* & alii
sup. num. 56.

63 D. Veremundus Secundus, Podager
cognominatus, de quo nuperrimè, ad
totius regni possessionem jure pervenit,
qui Sarracenorum ab incurfu Legio-
nem propugnare diffusus, urbem Duci
credidit, ac præmissis Reliquiis Sacro-
sanctis, Regumque cadaveribus ibi de-
positis, se Brigetium, sive Ovetum con-
tulit. Illa expugnata barbaris cecit ho-
stibus. Idem Rex leges Gothicas denuò
roborari, ac in publicum edì præcepit,
necnon sacros Canones pariter in foro
seculari vigere. Binas nuptias contra-
xit, primò cum Velasquita, quæ Chris-
tinam est enixa: secundò cum Elvira,
ex qua Alfonso, Theresiamque genuit,
nec illegitima sobole abstulit. Podag-
ra, quæ jam diu laborabat, confectus
occubuit ad annos 999. principatus de-
cimoseptimo. Marian. *lib. 8. cap. 9.* Ro-
der. Tolet. *de reb. Hisp. lib. 5. cap. 13.* præ-
ter citatos *num. 56.*

64 D. Alfonso Quintus infans sub tute-
la, ac educatione Comitris Galleciæ Me-
lendi Gonçalvi, & ejus conjugis Majoris
nomine, ex ultimo parentis elogio
constitutus est, qui ætate jam provectus
tutoris filiam Elviram conjugali vincu-
lo sibi cœquavit. Brigetii generalia
regni Comitris congregari statuit, ubi
Gothicæ leges immutata. Legionem
urbem à Mauris funditus dirutam Rex
ad solitum decorem restituit. Edidit
præfata Regina Veremundum, ac Sanc-
ciam, Dum Rex Visuntium obsidione
premeret, sagittâ percussus periit ad
annos 1028. regni vigesimo nono. Ma-
rian. *lib. 8. cap. 10.* Roder. Sanc. *Histor.*

Hisp. part. 3. cap. 23. & alii *suprà* con-
gesti *num. 56.*

D. Veremundus Tertius ut clavum 65
regiminis apprehendit, se nuptiis tradi-
dit Theresiæ filia Sancii Castellæ Co-
mitris, ex qua ortus Alfonso, qui in
pueritia vita cursum peregit, Rex jus-
titiæ studiosus admodum leges condi-
dit æquas, D. Sancius Major, Vasconia
Rex, qui etiam jure successionis Cas-
tellæ dominabatur, Legionensem ditio-
nem acriter impetivit, quam ex parte
subegit; unde vi tanta compulsus
Rex pacem exorbitanti pretio compara-
vit. Convenit igitur, ut Sancia illius
soror nuberet Ferdinando D. Sancii se-
cundo genito, & quicquid bello proxi-
mo Legioni demptum fuerat, in dotem
cederet conjugatæ. Idem Rex præfato
filio Castellam regni cum dignitate
contulit. D. Veremundus in animum
revocans quæ in dedecus majestatis si-
mularat, Ferdinando bellum indixit,
qui à fratre Garfia jam Vasconia Re-
ge auxiliares copias impetravit, quas
cum suis educens, manus cum hoste
affini conferere non formidavit. Inter
præliandum D. Veremundus se in me-
dias cohortes adversarii intrepidus con-
jecit, ut illum incurreret: hæc trans-
punctus inopinatò, cecidit exanimis
ad annos 1038. solio fundus decen-
nium. Marian. *lib. 8. cap. 12. cum seqq. &*
lib. 9. cap. 1. Ioan. Vascus *Chronici Hisp.*
anno 1020. & alii *sup. n. 56.*

D. Ferdinandus in Castellanis Regi- 66
bus primus, in Legionensibus per con-
jugem Sanciam vigesimus quartus, &
nulli secundus, verè immortalis gloriæ
creditor fuit. Hic spretâ antiquitatis
prærogativâ, Castellam Legioni in di-
plomatibus Regiis præponi statuit: tum
quia illud prius regnum, quam hoc
fuerat adeptus: tum quòd Castellæ pro-
prietarius. Hic Magnus, Hispaniaque
Imperator dici jure meruit. Sub hoc
Hispania ab Imperio Romano prorlus
fuit exempta per sententiam legitime
Toleti prolata. Hic tot, tantisque vir-
tutibus splenduit, ut in Legionensi Ec-
clesia certo die publicus illi cultus tri-
buatur. Ex præclara consorte procrea-
vit Urracam, Sancium, Elviram, Al-
fonsum, & Garfiam. A B. Isidoro præ-
monitus, terrenum solium pro immor-
tali deseruit anno 1066. Principatus Leg-
ionis vigesimo septimo, Castellæ tri-
gesimo primo, à morte scilicet parentis
Sancii Regis, quæ evenit anno 1035.
Marian.

Marian. *lib. 8. cap. ult. & lib. 9. ex cap. 1.*
Alfons. à Carthag. in *anacephalasi Reg.*
Hisp. cap. 73. & reliqui *sup. n. 56.*

67 D. Sancius Ferdinandi primogeni-
tus, cui pater decessens Castellam assigna-
rat, ægrè ferens quod fratribus ac so-
roribus distribuere dicio quam ad se
indivisam jure spectare arbitrabatur, Al-
fonsum Legionem, & Garfiam Galleciâ
armis spoliavit, ac expulit: at non factus
tutus, à germana Urracæ Zamoram extor-
quere conabatur, quam cum cives tra-
dere detrectarent, milite cinxit, at pro-
ditoris operâ ibi percussus, è vita mi-
gravit anno 1073. regno potius sexen-
nium supra menses octo, ac viginti
quinque dies. Marian. *lib. 9. cap. 7. cum*
seqq. & ceteri præludati sup. n. 56.

68 D. Alfonso Sextus fratris nece quic-
quid ille obtinuerat comparavit, ac hæ-
reditariam monarchiam Toletò, ac aliis
oppidis ex confinibus, quæ ab Arabum
eripuit potestate, felici ampliavit even-
tu, Hinc Imperator appellari consuevit,
tam propter ditionis amplitudinem,
quàm ob feuda, quæ illi Rex Iberiæ &
alii ex Sarracenis non pauci eidem pen-
dere tenebantur. Toletanam Basilicam
juxta animi munificentiam mirabilem
villarum, ac vicorum largitione dita-
vit, ac regia virtute se excelluit, ut
Manus foraminata (quicquid vulgus
hallucinatur) dicatur. Sæpe nuptiarum
solemnia repetit, nempe cum Agnere,
Constantia ex Gallia, quæ edidit Urra-
cam; cum Maria, aliâs Elisabeth dicta,
& ante Baptisma Zaida Benabet, Regis
Hispalis filia, cujus natus Sancius, su-
perstite patre bello periit: deinde cum
Berta ex Tuscia, cum altera Elisabeth ex
Gallia, cujus liberi Sancius & Elvira:
tandem cum Beatrice. Præterea ex Se-
menæ concubitu duas genuit filias, Rex
longævâ senectâ, ac ægritudinis proli-
xitate absumptus fato cessit ad annos
1109. cum sceptrum gestasset quadra-
ginta tribus. Marian. *lib. 9. à cap. 6.* Cas-
til. *de Reg. Goth. lib. 4. disc. 2. cum seqq.*
& alii *sup. num. 56.*

69 D. Urracæ parenti successit, quæ nup-
serat Raymundo, fratri Comitris Bur-
gundia, ex quo conjugio ortus D. Al-
fonfus: deinde Alfonso Aragoniæ Re-
gi, quo constante matrimonio, regni
successio delata est: sed cum inter con-
juges interna orientur dissidia, con-
sanguinitatis opposito impedimento,
Rex à se Reginam sejunxit; regni ta-
men regimine abstinere renitebatur.

Interim D. Alfonso Vrracæ filius à vaf-
fallis in solium exaltatus, à genitrice ju-
ris regalis cessionem obtinuit, quæ de-
inde obiit ad annos 1126. decimo sexto
Principatus, sicut plerique videtur.
Marian. *lib. 10. cap. 1. 8. 14.* Roder. Tolet.
de reb. Hisp. lib. 6. cap. 34. & lib. 7. à princ.
Roder. Sanc. *Hisp. part. 3. cap. 30.*
Franc. Taraph. *de Regib. Hisp. anno 1106.*
Alfons. Carthag. in *anacephalasi Reg.*
Hisp. cap. 76. Garibay *Hisp. lib. 11. 1.*
cap. 26. cum seqq. Castill. *de Regib. Goth.*
lib. 4. disc. 5. Lucius Marin. *de reb. Hisp.*
lib. 7.

D. Alfonso Urracæ Regiæ vir, 70
inter ceteros ejus nominis Reges in hoc
catalogo septimam sedem tenet juxta
plures Historicos; verum omittitur ab
aliis, ea forsitan ratione (ut Mariana
d. cap. 8. existimat,) quod illorum ma-
trimonium nullitatis vitio laboravit.
Imperatoris titulo semetipsum conde-
coravit: Regem egit in dotali ditione
partim vi, partim jure terdecim annos,
ab exitu scilicet foceri usque ad renun-
tiationem uxoris, qua privignus in re-
gnum successit, sicut ex computo tem-
poris colligitur. In bello occubuit ad
annos 1134. Marian. *lib. 10. cap. 15.* &
alibi locis præcitatis, de quo & ceteri
nuperrimè memorati.

D. Alfonso Septimus Hispaniarum 71
Imperator, adhuc genitrice Vrracæ su-
perstite Compostellæ, illâ invitâ, et si
nondum annos pubertatis attigisset,
Rex renunciatur solemniter, quod Regi-
na cessione roboravit. In generalibus
Comitiis Legionem habitis anno 1132.
convenientibus Garfia Vasconia Re-
ge, Berenguæ uxore, ac Sancia sorore
D. Alfonsi, præter regni Proceres, sta-
bilitum est, ut ipse nomine ac insigni-
bus Imperatoris uteretur: quod decre-
tum alio Pontificis Innocentii II. di-
citur confirmatum. Primam coronam
accepit Legionem, secundam Toleti, à
quo civitas hæc Imperialis nuncupa-
tur. Rex Sancio primogenito Castel-
lam, Ferdinando Legionensem ditio-
nem distribuit in tempus successionis.
Duxit primùm Beatricem, quæ absque
prole decessit: secundò Berenguælam
natam Comitris Barcinonensis, à qua
Sancius, Ferdinandus, Elizabeth, &
Sancia procreati: ultimò Ricam ex
Germania sibi toro junxit, quæ edidit
Ferdinandum alterum, Alfonso, ac
Sanciam. Humanis tandem sublati an-
no 1157. cum prope triginta quinque
præcla

præclarum egisset Principem. Marian. lib. 10. cap. 8. 12. 14. 16. & lib. 11. cap. 4. & alii supra laudati num. 69.

72 D. Sancius II. Castellæ Rex, æqua parentis voluntate contentus, se gratissimum Principem exhibuit, suorumque potius dilectione, quam majestate dominabatur; ideo cum decessit, sui desiderium reliquit, unde *Desideratus* nuncupatur. Ex Blanca filia Garfæ Regis Vasconie Alfonso genuit, qui quadrimum utroque parente orbatu superstit. Sub tempus illius exordium sumpsit Ordo Militaris Calatravæ. Rex obiit anno 1158. unicum supra undecim dies solio sedit. Marian. lib. 10. cap. 18. & lib. 11. à cap. 5. Roderic. Tol. sup. lib. 7. à cap. 12. Garibay lib. 12. cap. 10. 11. Roder. Sanc. part. 3. cap. 32. & alii cumulari sup. num. 69.

D. Ferdinandus I. Legionis Rex, qui D. Alfonso nepotem ex fratre sub tutela ex paterno elogio servare debebat, intuitus quod Magnates Castellæ in perniciem publici status dissidebant, regnum cum exercitu ingressus maxima ex parte subegit, imò Regem infantem in suam redigere potestatem intendit. Bellum militari gloria gessit, Pacem Augustam expugnavit, condidit Mirobricam, fecerunt Alfonso I. Lusitania Regem inter preliandum comprehendit. Sub illius Principatu institutus est Legio Divi Jacobi Militaris Ordo. Toro junxit sibi Vrracam præfati Regis filiam, quam procreato Alfonso, repudio rejecit, cui substituit Theresiam natam Comitis Nunnii de Lara, eaque extincta, duxit Vrracam filiam Lupii de Haro, quæ enixa Sancium & Garfiam, Rex è vivis migravit ad annos 1188. regni trigesimo primo. Marian. lib. 11. à cap. 5. Castil. lib. 4. disc. 5. Mich. Rit. de Reg. Hisp. lib. 3. Alfonso. Carthag. sup. cap. 79. & alii ubi sup. n. 79.

74 D. Alfonso VIII. Castellæ Rex, parenti D. Sancio successit infans, ac civium Abulensium fide integerrima servatus. Expleto decimoquinto ætatis anno, gubernii pondus experiri cepit. Hic memorandam ex Sarracenis victoriam reportavit, quæ vulgò, *de las Navas*, appellatur. Placentiam urbem construxit, Archiepiscopum Toletanum majorem Castellæ Cancellarium in perpetuum creavit. Nuptiis sibi copulavit Eleonoram Henrici II. Britannia Regis filiam, ex qua orti Berengaria, Blanca, Sancius, Vrraca, Ferdinandus,

Malfada, Constantia, Eleonora, Henricus, aliaque dux genitæ, quarum nomina latent. Decessit Rex ad annos 1114. Principatus quinquagesimo tertio. Marian. lib. 11. à cap. 7. & lib. 12. cap. 3. Roder. Toletan. lib. 7. cap. 15. Garibay lib. 12. ex cap. 12. Roder. Sanc. part. 3. cap. 34. Rit. ubi proxime, & alii citati sup. n. 69.

D. Alfonso IX. Legionis Rex Ferdinandando genitori subrogatus, inter cætera quæ egregiè patravit, Norbam Cæsaream, Hispaniæ *Alcantara*, ab Arabum eripuit potestate, quam Equitibus Calatravæ contulit, unde Ordo Militaris de Alcantara nomen, & primordia ducit. Rex Academiam, quæ hodie Salmantica fulget per D. Ferdinandum Sanctum translata, Palencia instituit. Primò sibi in conjugem junxit Theresiam Sancii I. Lusitania Regis filiam, à qua recessit invitus, procreatis jam Sanctia, & Ferdinando, qui juvenis decessit: deinde secundas nuptias cum Berengaria filia Regis Castellæ Alfonso contraxit, quæ edidit Ferdinandum, Alfonso, Constantiam, ac Berengariam. Habuit etiam ex verito complexu Rodericum. Cessit mortalitati ad annos 1231. sedit circiter quadraginta tres. Marian. lib. 11. cap. 17. & lib. 12. cap. 3. 7. & 13. Roderic. Tol. lib. 7. cap. 24. Roderic. Sanc. art. 3. c. 37. Garibay lib. 12. cap. 37. Alfonso. Carthag. ubi proxime, cap. 81. Cevall. d. glos. 18. num. 15. anno 1190.

D. Henricus I. Castellæ Rex, cui 76 undecimum agentis annum regni successio delata est, à parente D. Alfonso VIII. commissus est tutela ac educationi germanæ Berengaria, quæ licet egregiè supremam regiminis administrationem gereret, tamen tam gravi pondere se exoneravit, illud credens proceri D. Alvaro à Lara, apud quem summa residebat autoritas, quam in ipsam D. Berengariam retorfit, cui Rege puero comite bellum indixit, cujus consilio & arbitrio Rex duxit consortem adhuc impubes Malfadam Regis Lusitania Alfonso II. natam: quod conjugium propter consanguinitatem iudicio Ecclesiæ dirimi iustum. Cum autem Rex Palentiam ingressus, in atrio Episcopalis ædis, quam habitabat, cum coactancis Primoribus luderet, tegula de tecto delapsa eum lethaliter capite percussit: sic intra undecim dies brevis vitæ periodum clausit nondum decimumquartum annum egressus. Accidit ad

ad annos 1217. cum sedisset solio bienium supra menses novem. Marian. lib. 12. cap. 4. cum seqq. Castil. sup. lib. 4. disc. 5. Roder. Tol. lib. 9. cap. 1. Roder. Sanc. sup. cap. 38. Mich. Rit. ubi sup. Franc. Taraph. de Reg. Hisp. anno 1215. Alfonso. Carthag. cap. 82. Luc. Marin. ubi proxime, Garib. lib. 12. cap. 38.

77 Subsequitur sanctus Rex D. Ferdinandus III. in quo iterum, & in perpetuum regnum Castellæ & Legionis ad unionem rediit; nam extincto Henrico, jure successit Berengaria, quæ ex Alfonso Legionis Rege D. Ferdinandum conceperat: hæc accessit statim filio dominum Castellæ concessit. Deinde anno 1231. decedente patre, D. Ferdinandus utrumque solium obtinuit, cessante hujusmodi ditionum disjunctione, quæ septuaginta tribus persistit annis, Rex Hispali, Cordubam, Mentosam, Turdetaniam cum oppidis penè innumeris subjugavit, septem Partitarum legum editioni sedulus incubuit, quæ sub tempus immediati successoris in lucem prodierunt. Senatum supremum Castellæ, duodecim selectis Consiliariis, instituit. Fulgidam Minervæ sedem Palentiæ Salmanticam revocavit. Emisit Rex & animi & corporis à natura prærogativis, & inclutarum virtutum cumulo, quapropter Sanctus communiter vocitabatur: hodie per Clementem VII. anno 1671. in Cœlitum canonem, Hispaniæ exultante relatus veneratur, cujus natalitia Ecclesia recolit solemniter die vigesima nona Maii. Idem primariam Toleri Basilicam munificus construxit. Ex priore conjugæ Beatrice, Philippi jam defuncti Imperatoris Germaniæ filia, suscepit Alfonso, Federicum, Ferdinandum, Henricum, Philippum, Sancium, Emanueleum, Eleonoram ac Berengariam. Ex posteriore, Ioanna scilicet Comitissæ Piæviensis nata, Ferdinandum, Eleonoram, atque Ludovicum. Denique Hispali Maii die trigesima anno 1252. evolavit ad æthera, diademate fructus annos triginta quatuor, menses undecim, dies viginti tres. Marian. lib. 12. ex cap. 7. & lib. 13. à princ. Castil. sup. lib. 4. disc. 6. Roder. Tol. lib. 9. cap. 5. cum aliis, Garibay d. lib. 12. ex cap. 42. Roder. Sanc. cap. 39. Alfonso. Carthag. cap. 83. Mich. Rit. ubi sup. Cevall. anno 1216. Taraph. ubi sup. ann. 1217. Luc. Marin. d. lib. 7.

78 D. Alfonso X. Rex Castellæ, ac Le-
D. de Fern. Covar. Enuel.

gionis, nomine Sapientis est, nec immerito, decoratus; tabulas enim astronomicas edidit, de rebus Hispaniæ volumen posteritati paravit, utile legum Partitarum opus perfectum promulgavit. A quibusdam Electoribus Germaniæ fuit Imperator dictus, sed frustra. Condidit villam, quæ Civitas Regalis nuncupatur. Publica instrumenta, quæ Latino sermone confici consueverant, Hispano exarari decrevit. Huic Gregorius Decimus decimarum portionem. Tertias dictam in Hispania, donavit. Sancius secundogenitus à parente Rege deficiens, ditionem ex parte subegit. Ex Violante filia Aragoniæ Regis genuit Berengariam, Beatricem, Ferdinandum, Sancium, Petrum, Joannem, Didacum, Elizabeth, ac Eleonoram. Extra nuptialem torum vulgò quæsitos habuit Alfonso, Ferdinandum, ac Beatricem. Hispali pensum naturæ reddidit ad annos 1284. triginta duobus post Principatus possessionem delibatis. Marian. lib. 13. à cap. 9. & lib. 14. ex princ. Castil. lib. 4. disc. 7. Roder. Sanc. part. 4. cap. 1. cum seqq. Alfonso. Carthag. cap. 84. Mich. Rit. Cevall. Luc. Marin. ubi proxime, Garibay lib. 13. à princ. Hic autem Rex in procenio Partitarum Alfonso IX. dicitur, licet decimo loco communiter ab Historicis collocetur: quod videtur ita scriptum, quia non computatur D. Alfonso Ferdinandi I. filius, qui Castellæ solium est dominatus, & habita ratione Regum Legionis verum est, Sapientem Alfonso nonam obtinere sedem.

D. Sancius IV. cognomine *Ferox*, ex-
clusis nepotibus ex fratre Ferdinando majori natu, qui *de la Cerda* vocitatur, paternæ se ingressit dignitati. Is adhuc parente vivo, Procerum ope regia munerata obiit, ditionem cum genitore partitus: nomen tamen Regis, quandiu ille superstit, constanti modestia rejecit. Ut autem usurpatum Imperium in posteros transmitteret, aditu Infantibus Cerdæ præcluso, decrevit quod Ferdinandus suus primogenitus anniculus in Comitibus generalibus in Principem, seu regni successorem jurejurando constitueretur. Rex expugnavit Tarcessiam, Complutum insignis Academiæ splendore decoravit. Ex Maria filia Alfonso Molina Domini præfatum Ferdinandum, Petrum, Philippum, Henricum ac Elizabeth procreavit, vitâ functus ad annos 1295. Toleti, sepepo potius
C unde